

June folkhögskola

Utbildningsplan för
socialpedagogutbildningen vid
June folkhögskola

2026-01-08

Innehållsförteckning

1. Inledning
  - 1.1 Socialpedagogens uppgift och yrkesroll
  - 1.2 Utbildningens syfte och inriktning
  - 1.3 Utbildningens mål
  - 1.4 Utbildningsbevis

2. Pedagogiskt upplägg
  - 2.1 Progression i lärandet – inifrån och ut
    - 2.1.1 Forskningsmetodik och uppstartsarbete
  - 2.2 Reflektion och delaktighet i lärandet
    - 2.2.1 Reflektion i grupp
    - 2.2.2 Egen reflektion
  - 2.3 Examinationer och arbetsformer

3. Utbildningsområden
  - 3.1 Kursöversikt

4. Studeranderätt

5. Kursplaner

1. Inledning

Socialpedagogutbildningen är en tvåårig eftergymnasial utbildning förlagd på folkhögskola. Tillsammans med ett 30-tal andra folkhögskolor är vi organiserade i föreningen Balsam. Balsam fastställer styrdokument och utbildningsmål för utbildningarna och samverkar kring pedagogik, utbildning och kvalitetssäkring. Balsams gemensamma utbildningsmål ligger till grund för varje enskild skolas utbildningsplan.

June folkhögskolas huvudman är PSK. Pingströrelsen Skol och Kursverksamhet. Utbildningarna vilar på en kristen värdegrund med syftet att deltagarna ska få möjlighet att utveckla en humanistisk människosyn. Utbildningen präglas av Folkhögskolans pedagogik där delaktighet och process är centrala delar. Praktik och upplevelse varvas med teori och reflektion.

Denna lokala kursplan för socialpedagogutbildningen på June Folkhögskola bygger på föreningen Balsams gemensamma utbildningsmål, YH:s utbildningsplan för Socialpedagoger och PSK:s styrdokument.

1.1. Socialpedagogens uppgift och yrkesroll

Utbildningen till socialpedagog ger en bred kompetens för arbete inom socialt vård- och behandlingsarbete i olika verksamheter. Vanliga yrken efter examen inkluderar behandlingsassistent, boendestödjare, socialpedagog i skolor, fritidsgårdar, fältarbetare, familjehemskonsulent, arbete inom LSS, kriminalvård, öppenvård, omsorg för funktionsnedsatta samt kyrkans sociala verksamheter.

Socialpedagogik kombinerar lärande och delaktighet, med fokus på samspelet mellan människor. Socialpedagoger arbetar för att integrera människor i gemenskapen och behöver vara öppna och förstående.

Socialpedagogens uppdrag har breddats över tid och inkluderar utveckling av verksamheter på organisations-, grupp- och individnivå. De skapar också förutsättningar för samtalsprocesser för att främja samverkan och helhet i organisationen.

1.2. Utbildningens syfte och inriktning

Socialpedagogutbildningens syfte är att förbereda studenter för arbete med människor som har beroendeproblematik eller psykosociala svårigheter. Utbildningen syftar till att ge en djup förståelse för mänskliga processer och utveckling, samt att utrusta studenter med de kunskaper och verktyg som behövs för att stödja och hjälpa individer i deras sociala och personliga utveckling.

Inriktningen på utbildningen är bred och omfattar både teoretiska och praktiska moment. Teorin fokuserar på ämnen som psykologi, sociologi, socialt arbete och pedagogik, medan praktiken ger studenterna möjlighet att tillämpa sina kunskaper i verkliga miljöer. Genom att kombinera dessa element strävar utbildningen efter att skapa kompetenta och empatiska

socialpedagoger som kan arbeta inom olika sociala verksamheter och bidra till att förbättra människors livskvalitet.

1.3. Utbildningen mål

För socialpedagogexamen ska deltagaren visa sådana kunskaper och färdigheter som krävs för att självständigt arbeta inom områden som socialt vård- och behandlingsarbete, stöd och vägledning för personer med beroendeproblematik eller psykosociala svårigheter, samt utveckling och implementering av sociala insatser och program. Deltagaren ska också kunna arbeta med förebyggande åtgärder, krishantering och stöd till individer och grupper i olika livssituationer, samt samarbeta med andra professionella inom socialt arbete och vård.

Kunskaper

Efter avslutad utbildning ska deltagaren ha:

- kunskaper om författningar, riktlinjer och dokumentation inom det socialpedagogiska arbetsfältet
- kunskaper om psykisk ohälsa så som psykiska besvär, psykisk sjukdom, psykiska syndrom och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt beroende och samsjuklighet
- kunskaper om människors utveckling, socialisation och livsvillkor samt samband mellan uppväxtmiljö och socialt utanförskap
- kunskaper om sociologiska och psykologiska, socialpsykologiska, intersektionella och interkulturella perspektiv i socialpedagogiskt arbete
- kunskaper om vägen till en normbrytande livsstil och om arbete för att främja förutsättningar att lämna en sådan
- kunskaper om hälsoperspektiv och hälsofrämjande arbetssätt
- kunskaper om vårdkedjor inom socialt arbete samt om samverkan och samordning mellan olika aktörer inom det socialpedagogiska arbetsfältet och angränsande arbetsfält
- kunskaper om den egna yrkesrollens relation till angränsande yrken inom socialt arbete
- specialiserade kunskaper om socialpedagogikens grundperspektiv, utveckling och relation till olika teorier och teoretiska perspektiv inom området
- specialiserade kunskaper om metoder inom socialpedagogiskt arbete, generiskt och specifikt, i socialt vård- och behandlingsarbete och vardags stöd
- specialiserade kunskaper om kommunikation, kommunikationsprocesser, samtalsmetodik och modeller för konflikthantering.

Färdigheter

Efter avslutad utbildning ska deltagare ha färdigheter i att:

- utifrån förståelse för sociala problems uppkomst, yttringar och konsekvenser identifiera resurser och insatser för effektivt socialpedagogiskt arbete
- arbeta med ett personcentrerat förhållningssätt och bemöta människor med respekt oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder
- arbeta i enlighet med tillämpliga författningar inom socialpedagogiskt arbete

- reflektera över kunskapsbasen för insatser i olika delar av det socialpedagogiska arbetsfältet riktat till olika målgrupper
- arbeta i och samverka med tvärprofessionella team
- använda socialpedagogiska metoder samt samarbeta i kollegiala team
- medverka i socialpedagogiska insatser vid samsjuklighetsproblematik hos människor med psykisk ohälsa och beroende
- bidra till en trygg och säker vård och behandlingsmiljö och systematiskt kvalitetsarbete
- bidra till kritisk granskning av verksamheten och kontinuerligt fokusera på möjlig verksamhets och metodutveckling
- kommunicera socialpedagogik, teoretiska perspektiv och överväganden om insatser relaterade till upplevda behov på ett främmande språk

Ansvar och kompetenser

Efter avslutad utbildning ska deltagaren ha kompetens att:

- Arbeta med hög professionalitet och god yrkesetik inom olika socialpedagogiska arbetsfält
- arbeta med mobiliserande socialpedagogiskt arbete i olika sammanhang
- arbeta i tvärprofessionella team samt utföra sitt uppdrag ur ett helhets och vårdkedjeperspektiv genom samverkan och samordning
- självständigt, professionellt och yrkesetiskt, inom ramen för sitt uppdrag, planera, genomföra, dokumentera, utvärdera och följa upp socialpedagogiska insatser och metoder på arbetsfältets olika arenor
- utifrån ett professionellt förhållningssätt arbeta med socialpedagogiskt arbete riktat till olika målgrupper och självständigt bedöma olika insatsers evidens och vilken socialpedagogisk insats som är lämplig i specifika situationer baserat på evidensbaserad praktik
- hantera olika situationer i arbetsfältet med hög aktörsberedskap och vara en aktiv part i kompetens och verksamhetsutveckling och självständigt agera i yrkesrollens förekommande uppgifter på ett sätt som skapar kvalitet och leder till vidare lärande och professionell utveckling.

1.4. Utbildningsbevis

Efter avslutad utbildning får deltagaren ett utbildningsbevis. För detta krävs att alla kurser inklusive praktikperioder är fullgjorda.

2. Pedagogiskt upplägg

Socialpedagogutbildningen på June Folkhögskola präglas av folkhögskolans grundläggande pedagogik som utgår från ett livslångt lärande.

2.1 Progression i lärandet.

Vi eftersträvar en process inifrån och ut. Vi tänker att utbildningen behöver ta spjärn i individens livsvärld och värderingar. Den teoretiska kunskapen behöver brytas och processas mot den egna livserfarenheten och andras livserfarenheter. En socialpedagog

behöver ha en god självinsikt då det är en nödvändighet i mötet med människor i utsatta livssituationer.

Samtidigt sker en process utifrån och in då deltagaren tar till sig teorier och kunskap från litteratur och LIA (lärande i arbete) och integrerar det i sin person och liv. Växlingen mellan teoretiska studier och LIA ger en dynamik när verkligheten och teorierna möts.

Tillsammans med andra – vi tror att människan lär sig tillsammans med andra. I samtal, diskussioner och seminarier hjälps vi åt att förstå och förankra kunskapen. Att lära sig reflektera själv och tillsammans med andra är nödvändigt för att kunna utvecklas både som person och som professionell yrkesarbetare. Att vara en del av en grupp under två år innebär ett stort lärande då individen lär sig om sig själv och andra, tex vad gruppsykologiska processer innebär.

2.1.2 Lärande i arbete – LIA

Utbildningen innehåller tre perioder av arbetsförlagt lärande. Den första terminen består av teori kombinerat med studiebesök och föreläsningar hos och av olika aktörer från arbetsmarknaden. Termin två startar med en LIA period på fem veckor. Termin tre innehåller en längre LIA period på åtta veckor. Sista terminen ligger LIA tre som är på sex veckor. LIA perioderna har en progression där deltagaren går från att huvudsakligen observera till att mer ta en aktiv del i arbetet i den berörda verksamheten. Detta i en process att börja skapa en egen yrkesidentitet som socialpedagog. Vid varje LIA period skriver deltagaren en LIA-rapport som bland annat baseras på de ämnen/kurser som terminen innehåller. LIA perioderna är också en kontaktyta inför ett kommande yrkesliv. Inför samtliga LIA-perioder förväntas deltagaren visa på initiativförmåga och handlingskraft att med god framförhållning själv söka och kontakta relevant arbetsplats, för att få en LIA-plats. Detta ansvar vilar på deltagaren själv men sker i samverkan med mentor på utbildningen.

2.1.3 Forskningsmetodik & uppsatsarbete

En socialpedagog behöver få kunskap om ett kritiskt förhållningssätt och tänkande i de situationer som kan uppkomma i yrket. Under utbildningen kommer därför olika former av vetenskapliga undersökningar vävas in i de olika delkursernas examinationsuppgifter. I de inledande kurserna används några få enklare vetenskapliga undersökningsmetoder för att sedan breddas och stegras under utbildningen. Progressionen av vetenskapligt arbete leder sedan fram till kursen fördjupningsarbete. Under kursen fördjupningsarbete ges deltagarna en fördjupad insyn i vetenskaplighet genom delmomentet forskningsmetodik.

Forskningsmetodiken ger även deltagaren kunskap om grunderna i kvalitativa såväl som kvantitativa metoder samt grundläggande färdigheter i att kritiskt värdera och tillgodogöra sig kunskap från vetenskapliga publikationer. Forskningsmetodiken lägger grunden för ett uppsatsarbete byggd på en kvalitativ/kvantitativ studie som har relevans för yrket.

Uppsatsarbetet handleds samt examineras muntligt och skriftligt.

2.2 Reflektion och delaktighet i lärandet

En central del av utbildningen är att deltagaren får möjligheten att utvecklas som socialpedagog. Detta sker genom att i grupp och enskilt dela reflektioner, kunskaper och erfarenheter. Deltagaren motiveras att söka kunskaper, kritiskt granska dessa och dra egna slutsatser av den teori och praktik som deltagarna möter under utbildningen.

2.2.1 Reflektion i grupp

Alla deltagare bär med sig erfarenheter och kunskaper till utbildningen och därför är det viktigt att det finns möjligheter att dela dessa med de andra deltagarna. Summan av deltagarnas gemensamma kompetens är stor och därför är närvaro och delaktighet centrala i utbildningen. Processen kan beskrivas med fyra ord: reflektion – kunskap – erfarenhet – utveckling.

Stor del av utbildningen utgår från det reflekterande samtalet och det är således en hörnsten i lärandet. Lärandeprocessen utgår från deltagarens egna, andras och gruppens reflektioner. Dessa reflektioner kuggar i och stärks upp med de kunskaper som deltagaren förvärvar i kurserna. Reflektionen tillsammans med kunskaperna omsätts i en praktik och deltagaren får därmed erfarenheter. Dessa tillsammans möjliggör en utveckling av den blivande rollen som socialpedagog. Det är på ett sätt en cyklisk process men i verkligheten är utbildningen mer som ett spindelnät där reflektion, kunskap och praktik varvas om vart annat.

2.2.2 Egen reflektion

En viktig del av utbildningen är deltagarens egen reflektion över sina studier och blivande roll som socialpedagog. Genom kontinuerliga mentorssamtal får deltagarna möjligheten att spegla sin egen person, utveckling under studierna och utmanas i samtal kring deltagarnas egna mål. Mentorssamtalen utgår från ett perspektiv av livslångt lärande där själva studietiden kan ses som basen för deltagarens utveckling mot en professionell yrkesroll. Deltagarnas handledare på LIA platserna utgör också viktiga personer för den personliga utvecklingen.

2.3 Examinationer och arbetsformer

Examination sker via godkända kunskapsmål. För att uppnå kunskapsmålen krävs en godkänd närvaro (80%) och en aktiv medverkan vid lektioner, seminarier, redovisningar samt genomförda och godkända inläsnings- och inlämningsuppgifter. Utbildningen präglas av en mångfald i arbetsformer med allt ifrån föreläsningar, praktiska och teoretiska lektionspass, grupparbeten, observationer, individuella fördjupningsarbeten och studiebesök.

3. Utbildningsområden

Nedanstående utbildningsområden är gemensamma för alla socialpedagogutbildningar som tillhör Balsam. Under varje område finns olika delkurser, se kursöversikt, 3.1.

- Etik och värdegrund inom socialt välfärdsarbete
- Det sociala arbetets organisation, lagstiftning och dokumentation
- Samhällsvetenskap för socialpedagoger
- Psykologi för socialpedagoger
- Socialpedagogik
- Vetenskapsteori, metod och fördjupningsarbete
- Lärande i arbete, praktik (LIA)

3.1. Kursöversikt

Termin 1

- Beroendekunskap

- De sociala lagarna
- Etik och livsfrågor
- Kommunikation och samtalsmetodik
- Psykologi
- Samhällskunskap med social inriktning/ Valfärdssamhället
- Socialpedagogik
- Samtal i grupp

Termin 2

- LIA 5 veckor
- Anhörigperspektiv
- Sociala lagar forts.
- Behandlingsarbete
- Ledarskap
- Genusperspektiv
- Psykiatri
- Sociologi

Termin 3

- LIA 9 veckor
- Neuropsykiatriska funktionsvariationer
- Beroendekunskap fördjupning
- Kultur och migration
- MI Motiverande samtal
- Skolfrågor
- Kognitiv beteendeterapi
- Sociologi med fördjupning kriminologi
- Yrkesrollen

Termin 4

- LIA 5 veckor
- Psykologi fördjupning
- Behandlingsarbete fördjupning
- Egenvård
- Nationella/Internationella perspektiv
- Nätverk och familj
- HVB i praktiken
- Vetenskapligt synsätt och metod / Fördjupningsarbete

4. Studeranderätt

June folkhögskola följer en framtagen studeranderätt. Den beskriver skolans och dess utbildnings viktiga policyer, riktlinjer och rutiner som påverkar studerande och deras studiesituation på skolan. Syftet med dokumentet är att den studerande ska veta vad som

förväntas av dem, men också vad de kan förvänta sig av skolan. I studeranderätten beskrivs flera saker som berör socialpedagogutbildningen, bland annat följande:

- Antagning och förfarande
- Närvaro och ordningsfrågor
- Information om Utbildningsbevis
- Rutiner för studerandeinflytande
- Utvärdering- och kvalitetsarbetsrutiner

5. Kursbeskrivningar

BEROENDEKUNSKAP

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med kursen är att deltagaren får grundläggande kunskaper inom området beroende och då främst vad gäller alkohol och narkotiska preparat. Vilka orsaker som kan ligga bakom ett problematiskt bruk samt dess möjliga konsekvenser. Vi växlar teorier med berättelser från verkligheten.

Kursen omfattar följande huvudområden:

- Introduktion till ämnet: Definitioner, historik och olika typer av beroenden.
- Orsaker till beroende: Biologiska, psykologiska och sociala faktorer som bidrar till utveckling av beroende.
- Konsekvenser av beroende: Påverkan på individen, familjen och samhället.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- De begrepp som används inom området
- Drogernas roll och syfte för människan
- Drogers effekter och möjliga skadeverkningar
- Förstå bakomliggande faktorer och olika förklaringsmodeller
- Hur ett problematiskt bruk påverkar individen

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Identifiera riskbruk och ett problematiskt bruk av droger
- Problematisera bruket av droger

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET / KOMPETENS

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Professionellt kunna möta och arbeta med personer som har beroendeproblem
- Ha en förståelse för de processer som sker inom en människa i förhållande till droger.
- Förmåga att samarbeta med andra yrkesgrupper inom beroendevården

LITTERATUR

Johnson, B., Richert, T. & Svensson B (2023). Alkohol- och narkotikaproblem. Studentlitteratur ISBN: 978-91-44-17762-5

DE SOCIALA LAGARNA

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagaren kännedom om och tillämpning av de lagar som styr det sociala arbetet med huvudfokus på Socialtjänstlagen (SoL), men även tvångslagarna LVU och LVM. Offentlighets- och sekretesslagen kommer också att beröras. Lagen med stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) tas upp i kursen NPF.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Relevant lagstiftning och dess tillämpning
- Få förståelse för de grundläggande principerna i SoL.
- Förutsättningarna för beviljande av bistånd
- Anmälningsplikten
- Socialtjänstens handläggning
- Dokumentation
- Förutsättningarna för tvångsvård
- Tystnadsplikt i socialt arbete

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Lösa enklare juridiska problem kopplade till yrket
- Dokumentera socialt arbete i enlighet med gällande lagstiftning

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET / KOMPETENS

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Arbeta i enlighet med den lagstiftning som styr det sociala arbetet
- Självständigt dokumentera socialt arbete i enlighet med gällande lagstiftning.

LITTERATUR

Giselsson, E., Degner, J: & Wassberg, A (2021). *HVB – hem i praktiken*. Studentlitteratur. (kap. 2) ISBN 978-91-44-14007-0
Samt material som ges under kursen

ETIK OCH BEMÖTANDE

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge en förståelse för etiska principer, professionellt förhållningssätt och bemötandets betydelse i socialt arbete. Socialpedagoger arbetar med människor i utsatta livssituationer, vilket kräver ett empatiskt, respektfullt och etiskt grundat bemötande.

Kursen omfattar följande huvudområden:

- Grundläggande etiska teorier och värdegrunder inom socialt arbete
- Yrkesetik och professionellt förhållningssätt och etiska dilemman
- Normer och fördomar
- Förståelse för olika livsåskådningar
- Själreflektion och människosyn

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Centrala etiska begrepp och teorier samt deras tillämpning inom socialt arbete
- Hur bemötande påverkar klientens upplevelse och tillit till stödsatser
- Olika faktorer som påverkar människors livsvillkor
- Ha kännedom om moraliska och etiska utgångspunkter inom socialt arbete

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Identifiera och hantera etiska dilemman i mötet med klienter
- Bemöta människor på ett empatiskt, respektfullt och icke-dömande sätt
- Reflektera över sin egen roll, värderingar och hur dessa påverkar det professionella mötet
- Visa förståelse för olika sätt att svara på livsfrågor

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET / KOMPETENS

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Utveckla ett etiskt och professionellt förhållningssätt i arbetet med människor i behov av stöd
- Kritiskt reflektera över och utveckla sin egen yrkesroll utifrån etiska principer
- Bidra till ett etiskt arbetsklimat genom att reflektera över och diskutera etiska frågor med kollegor
- Agera utifrån ett helhetsperspektiv där klientens behov, rättigheter och välmående står i fokus

LITTERATUR

Bergman, M. (2013). *Etik och människans livsvillkor*.
Gleerups. ISBN: 9789140682147

KOMMUNIKATION OCH SAMTALSMETODIK

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge god beredskap för att kunna möta människor på ett värdigt, professionellt och personligt sätt. Den ger kunskap och färdighet i grundläggande kommunikationsteorier och samtalsmetodik. Kursen omfattar både teoretiska och praktiska

moment som syftar till att ge deltagarna redskap i det professionella samtalet och öka deras medvetenhet faktorer som kan försvåra kommunikationen.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha grundläggande kunskap om kommunikation och samtalsmetodik genom att få:

- Grundläggande kunskap om olika kommunikationsteorier och modeller.
- Förutsättningar för goda möten genom att få kunskap om vad som kan störa kommunikationen och ge verktyg för egen reflektion hur hen kommunicerar.
- Teorier om olika kommunikationskanaler och hur dessa påverkar den interpersonella kommunikationen.
- Kunskap om aktivt lyssnande och hantering av svåra samtal

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Använda grundläggande samtalsmetodik i möten med individer och grupper som till exempel aktivt lyssnande och olika samtalstekniker.
- Tillämpa förhållningssätt och redskap i det professionella samtalet.
- Förstå kommunikationsteorier och modeller

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren visa förmåga att:

- Ta ansvar för sin egen lärandeprocess och aktivt delta i kursens olika moment.
- Reflektera över och utveckla sitt eget förhållningssätt i professionella samtal.
- Visa förmåga att självständigt planera och genomföra formella och professionella samtal

LITTERATUR

Nilsson, B. & Waldermarsson, Kommunikation: Samspel mellan människor.

PSYKOLOGI

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge en bred introduktion till psykologi som vetenskap. Den täcker viktiga psykologiska skolor och teorier, psykologins historia, utvecklingspsykologi med fokus på anknytningsteori, inlärningspsykologi, socialpsykologi, personlighetspsykologi samt kris och trauma.

Kursen omfattar följande huvudområden:

1. Psykologiska skolor och teorier

- Behaviorism
- Kognitiv psykologi

- Psykodynamisk teori
  - Humanistisk psykologi
  - Biologisk psykologi
2. Utvecklingspsykologi
    - Grundläggande begrepp
    - Anknytningsteori (John Bowlby, Mary Ainsworth)
    - Utvecklingsstadier (Piaget, Erikson)
  3. Inlärningspsykologi
    - Klassisk betingning (Pavlov)
    - Operant betingning (Skinner)
    - Social inläringsteori (Bandura)
  4. Socialpsykologi
    - Social påverkan och konformitet
    - Gruppdynamik
    - Fördomar och stereotyper
  5. Personlighetspsykologi
    - Teorier om personlighet (Freud, Jung, Big Five)
    - Personlighetsutveckling och bedömning
  6. Kris och trauma
    - Definition och typer av kriser
    - Traumateori och behandling
    - Krisintervention och stöd

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha grundläggande kunskaper om:

- Psykologins historia och utveckling
- De viktigaste psykologiska skolorna och teorierna
- Utvecklingspsykologi och anknytningsteori
- Principer för inläring och beteendeförändring
- Socialpsykologiska fenomen och processer
- Personlighetspsykologi och dess tillämpningar
- Kris- och traumateori samt grundläggande behandlingsmetoder

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Analysera och diskutera psykologiska teorier och begrepp
- Tillämpa psykologiska principer på verkliga situationer
- Identifiera och förstå olika utvecklingsstadier och anknytningsmönster
- Förstå och förklara inlärningsprocesser
- Analysera sociala fenomen och gruppdynamik
- Bedöma personlighetsdrag och deras påverkan på beteende

- Hantera grundläggande kris- och traumasituationer

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren visa förmåga att:

- Självtändigt söka och värdera information inom psykologi
- Reflektera över och kritiskt granska psykologiska teorier och metoder
- Använda psykologisk kunskap på ett etiskt och ansvarsfullt sätt.

LITTERATUR

Almroth, Svärd (2017), *Med nya ögon* Natur & Kultur ISBN 978-91-27-44689-2

Cullberg (2006) *Kris och utveckling* Natur & Kultur ISBN 978-91-27-11257-5

VÄLFÄRDSSAMHÄLLET

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en grundläggande förståelse för hur det svenska välfärdssamhället är uppbyggt, dess historiska framväxt och syfte, samt de institutioner och lagar som bär upp det. Fokus ligger också på att kritiskt granska välfärdssystemens funktion i praktiken och hur de påverkar individer i olika livssituationer.

Deltagarna får kunskap om centrala samhällsstrukturer. Kursen belyser särskilt problemområden som hemlöshet, prostitution och drogpolitik – med fokus på orsaker, konsekvenser och samhällets insatser. Deltagarna tränas i att analysera sociala problem ur både ett individ- och samhällsperspektiv.

Undervisningen innehåller föreläsningar, poddar, diskussioner, artiklar och arbete med fallbeskrivningar.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Välfärdssamhällets historiska utveckling och grundläggande principer.
- Samhällsbärande institutioner såsom socialtjänst, Försäkringskassa och sjukvård.
- Orsaker till och konsekvenser av sociala problem som hemlöshet, prostitution och missbruk.
- Hur olika samhällsaktörer arbetar med förebyggande och stödjande insatser.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Beskriva hur det svenska välfärdssystemet är organiserat och hur det fungerar i praktiken.
- Identifiera och analysera olika sociala problem ur ett välfärdsperspektiv.
- Söka och tolka samhällsinformation och offentliga dokument som rör sociala insatser.
- Diskutera och jämföra olika samhällsmodeller och insatser för social inkludering.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Visa förståelse för hur samhällsstrukturer påverkar individens livssituation och möjligheter.
- Agera medvetet i mötet med människor som lever i utsatthet, med insikt om strukturella orsaker.
- Bidra till att synliggöra och motverka sociala orättvisor i sitt framtida yrkesutövande.
- Föra självständiga och reflekterade resonemang kring välfärdsfrågor och samhällsproblem.

LITTERATUR

Material ges under kursen

SAMTAL I GRUPP

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna möjlighet att bearbeta och reflektera över sina personliga erfarenheter och den teori som introduceras under utbildningstiden, samt att utveckla förmågan att leda och strukturera gruppsamtal på ett tryggt och professionellt sätt.

KUNSKAPER

Efter kursen ska deltagaren ha:

- Förståelse för grundläggande teorier kring gruppsamtal och grupprocesser.
- Kunskap om kommunikationens betydelse i gruppsammanhang.
- Insikt i hur roller, normer och dynamik påverkar samtal i grupp.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Planera, initiera och leda samtal i olika typer av grupper.
- Använda metoder för att skapa struktur, delaktighet och trygghet i samtal.
- Ge och ta emot konstruktiv feedback i gruppsammanhang.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET/KOMPETENS

Efter kursen ska deltagaren:

- Självständigt kunna ta ansvar för att leda gruppsamtal.
- Visa förmåga att reflektera över sin egen roll och utveckling i gruppsammanhang.
- Bidra till en respektfull och lärande miljö där alla deltagare ges utrymme.

SOCIALPEDAGOGIK

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en grundläggande förståelse för socialpedagogik som kunskapsområde, profession och förhållningssätt. Deltagarna introduceras till socialpedagogiska teorier, historiska rötter och arbetsfält, samt får reflektera över människosyn, etik och det egna förhållningssättet i mötet med människor i utsatta livssituationer.

Kursen behandlar socialpedagogikens roll i samhället och i det sociala arbetet, med fokus på relationsskapande, empowerment och delaktighet. Olika målgrupper inom socialt arbete lyfts, samt det professionella uppdraget i relation till etik, bemötande och gränssättning.

Undervisningen varvas med föreläsningar, gruppdiskussioner, fallbeskrivningar, självreflektion och praktiska övningar.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Socialpedagogikens historiska utveckling och teoretiska grunder.
- Centrala begrepp som empowerment, delaktighet, normalisering och inkludering.
- Människosyn och etik inom socialpedagogiskt arbete.
- Socialpedagogiska arbetsmetoder och professionella förhållningssätt.
- Det socialpedagogiska fältets målgrupper och verksamhetsområden.
- Betydelsen av relation, kommunikation och trygghet i det sociala arbetet.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Tillämpa ett socialpedagogiskt förhållningssätt i samtal och bemötande.
- Identifiera behov hos individer i utsatta livssituationer utifrån ett helhetsperspektiv.
- Reflektera kring den egna rollen och det egna förhållningssättet i mötet med andra.
- Analysera sociala situationer och föreslå insatser ur ett socialpedagogiskt perspektiv.
- Samverka med andra i lärandeprocesser och i socialpedagogiskt arbete.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET / KOMPETENS

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Utveckla ett medvetet och etiskt grundat förhållningssätt i det sociala arbetet.
- Visa förmåga att ta ansvar för sin egen utveckling och reflektera över sitt lärande.
- Arbeta utifrån individens behov, rättigheter och resurser.
- Bedöma och hantera yrkesmässiga situationer med lyhördhet och professionalitet.
- Bidra till ett inkluderande, respektfullt och stödjande sammanhang för individer i utsatthet.

LITTERATUR

Carlander H. (2014). *Socialpedagogik*. Sanoma utbildning ISBN: 9789152323533

Norén K-G, Westin K. (2005). *Samtal i pedagogernas rum*. Nielsen & Norén Förlag.

ANHÖRIGPERSPEKTIV

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en djupare förståelse för de utmaningar och konsekvenser som anhöriga till personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa möter. Kursen kommer att belysa både barn och vuxnas perspektiv och diskutera medberoendebegreppet samt de olika former av stöd och hjälp som finns tillgängliga.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha:

- Förståelse för de psykologiska och sociala konsekvenserna för anhöriga till personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa.
- Kunskap om medberoendebegreppet och dess påverkan på anhöriga.
- Insikt i de olika stöd- och hjälpinsatser som finns för anhöriga.

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- Identifiera och analysera de specifika behov och utmaningar som anhöriga till personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa står inför.
- Använda relevanta metoder för att stödja anhöriga i deras situation.
- Utforma och genomföra stödinsatser för anhöriga baserat på deras individuella behov.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska studenten:

- Visa förmåga att självständigt och i samverkan med andra planera stödinsatser för anhöriga.
- Kunna reflektera över och kritiskt granska sin egen roll och insats som socialpedagog i arbetet med anhöriga.
- Ha utvecklat förmågan att identifiera och hantera etiska dilemman som kan uppstå i arbetet med anhöriga till personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa.

LITTERATUR

Meddelas före kursstart

BEHANDLINGSARBETE

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med kursen är att deltagaren får fortsätta kunskaper inom området Beroende, att på individnivå få kunskap om arbetet kring personer med ett riskabelt eller problematiskt bruk av droger. Allt från motivationsarbete, förebyggande arbete, kartläggning, planering och behandling av personer med beroendeproblematik, till skadereduktion.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Metoder som fungerar i det preventiva arbetet
- Screenings- och kartlägningsformulär
- Behandlingsplanering
- Olika evidensbaserade behandlingsmetoder
- Skadereduktion på alkohol- och narkotikaområdet

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- tillämpa några olika screeningsformulär
- förstå processen vid behandlingsplanering och val av insats
- Kritisk kunna granska val av behandlingsmodell

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET / KOMPETENS

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Professionell kompetens att arbeta med personer med beroendeproblem
- Förmåga att samarbeta med andra yrkesgrupper inom beroendevården
- Förmåga att kritiskt granska och tillämpa olika metoder.

LITTERATUR

Johnson, B., Richert, T. & Svensson B (2023). *Alkohol- och narkotikaproblem*. Studentlitteratur ISBN: 978-91-44-17762-5

GENUSPERSPEKTIV

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge en fördjupad kunskap och förståelse för kön och genus och dess påverkan på individ och samhälle. Kursen behandlar könsnormer, könsidentitet, könsdysfori, könssocialisering och jämlikhet.

Kursen behandlar vidare frågor kring sexualitet - samtyckeslag, sexköpslag, porr, sex som självskada. Fokus på ungas verklighet gällande sexualitet.

Kursen sista del behandlar våld i nära relation. Kopplingen mellan våld och könsnormer. Våldets psykologi, olika förklaringsmodeller, normaliseringsprocess, våldets konsekvenser.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

Kön och Genus - Förståelse för grundläggande begrepp och teorier kring kön och genus, inklusive könsnormer, könsidentitet och könsdysfori.

Sexualitet - Kunskap om lagstiftning och samhällsfrågor relaterade till sexualitet, såsom samtyckeslag, sexköpslag och pornografi. Fokus på ungas sexualitet.

Våld i Nära Relationer - Insikt i våldets psykologi, olika förklaringsmodeller och normaliseringsprocessen. Förståelse för våldets konsekvenser och kopplingen till könsnormer.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

Analys - Förmåga att analysera och kritiskt granska könsnormer och deras påverkan på individ och samhälle.

Diskussion - Förmåga att diskutera och argumentera kring komplexa frågor relaterade till sexualitet och våld i nära relationer.

Tillämpning - Förmåga att tillämpa kunskaper om kön och genus i praktiska sammanhang, såsom att identifiera och föreslå lösningar på problem relaterade till könsdysfori och könssocialisering.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

Etiskt Förhållningssätt - Utveckling av ett etiskt förhållningssätt till frågor kring kön, genus och sexualitet. Förmåga att ta ansvar för egna åsikter och handlingar.

Självständigt Lärande - Förmåga att självständigt söka och värdera information om kön, genus och sexualitet. Utveckling av en kritisk och reflekterande inställning.

Samverkan - Förmåga att samarbeta med andra i diskussioner och projekt kring kursens ämnen, med respekt för olika perspektiv och erfarenheter.

LITTERATUR

Aktuell litteratur meddelas före kursstart. (Fast text på alla kurser)

PSYKIATRI

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en grundläggande förståelse för psykiatri, med fokus på begreppet psykisk hälsa, psykiska tillstånd. Kursen syftar även till att ge deltagarna verktyg och trygghet att möta människor som lider av psykisk ohälsa.

- Grundläggande psykiatriska begrepp
- Psykiatrins historia
- Psykiatriska diagnoser
- Psykiatrins biologiska grund
- Psykofarmaka och andra behandlingsmetoder
- Bemötande och stöd till personer med psykisk ohälsa

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha:

- Förståelse för grundläggande psykiatriska begrepp och psykiatrins historia.
- Kunskap om vanliga psykiatriska diagnoser och deras symptom.
- Ökad kunskap och förståelse om hur man bemöter en människa med suicidala tankar eller självskadebeteende.
- Insikt i psykiatrins biologiska grund och hur psykofarmaka fungerar.
- Kännedom om olika behandlingsmetoder inom psykiatrin.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Identifiera och beskriva olika psykiska tillstånd och deras symptom.
- Använda grundläggande psykiatriska begrepp i praktiken.
- Tillämpa kunskap om psykofarmaka och andra behandlingsmetoder i sitt arbete.
- Bemöta och stödja personer med psykisk ohälsa på ett professionellt, stödjande och empatiskt sätt.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska förväntas deltagarna kunna:

- Ta ansvar för att kontinuerligt uppdatera sin kunskap inom psykiatri.
- Arbeta självständigt med att identifiera och stödja personer med psykisk ohälsa.
- Visa förmåga att reflektera över och utveckla sitt eget bemötande och stödarbete.

LITTERATUR

Skåderud, F., Haugsgjerd, S., & Ståncike, R. (År). *Psykiatri*.

SOCIOLOGI

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med kursen är att ge en grundläggande förståelse för sociologiska teorier och begrepp samt hur dessa kan tillämpas för att analysera och förstå sociala fenomen och problem. Kursen ska förbereda deltagarna för att använda sociologiska perspektiv i sitt framtida arbete inom socialpedagogik.

Innehållet i kursen kommer att täcka följande områden:

- Introduktion till sociologi och dess historiska utveckling
- Grundläggande sociologiska teorier och begrepp
- Sociala institutioner och deras roll i samhället (familj, utbildning, religion, ekonomi, politik)
- Social stratifikation och ojämlikhet (klass, kön, etnicitet)
- Sociala förändringar och sociala rörelser

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha kunskaper om:

- De viktigaste sociologiska teorierna och begreppen
- Hur samhällsstrukturer påverkar individers liv och vilken möjlighet individen kan påverka dessa
- Mekanismer bakom social stratifikation och ojämlikhet
- Faktorer som driver sociala förändringar och sociala rörelser

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- Tillämpa sociologiska teorier och begrepp för att analysera sociala fenomen
- Analysera sin och andras livssituation utifrån sociologiska teorier och begrepp
- Genomföra enklare sociologiska undersökningar och analyser
- Samarbeta med andra i gruppdiskussioner och projekt

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kompetens att:

- Ta ansvar för sitt eget lärande och aktivt delta i kursens aktiviteter
- Arbeta självständigt med att söka information och genomföra analyser

- Visa respekt och förståelse för olika perspektiv och erfarenheter i diskussioner
- Reflektera över hur sociologiska processer har format deras liv
- Reflektera över hur sociologiska insikter kan tillämpas i deras framtida yrkesliv

LITTERATUR

Forsell, J. (2017). Läromedel i sociologi. Gleerup. ISBN: 978-91-40-69559-8

Referenslitteratur: Giddens A. & Sutton P. (2021). Sociologi, Studentlitteratur. ISBN: 978-91-44-12264-9

BEROENDEKUNSKAP, FÖRDJUPNING

SYFTE OCH INNEHÅLL

Att ge deltagaren en fördjupad förståelse för personer som utvecklar ett beroende och de processer som leder till ett tvångsmässigt beteende. Detta utifrån författaren Craig Nakkens förklaringsmodell kring beroendepersonligheten. Craig Nakken beskriver framväxten av beroendet och de gemensamma nämnarna bakom, oavsett om det rör sig om alkohol, narkotika, spel, sex, shopping eller arbetsnarkomani.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- De begrepp som förklarar beroendeprocessen
- Den känslomässiga logik som ligger bakom beroendet.
- Beroendets stadier
- Tillfrisknandets delar

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Ha förståelse för beroendepersonligheten och dess utveckling
- Ge stöd och vägledning till personer som kämpar med beroende

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- Agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att bemöta personer med beroendeproblematik med en ökad förståelse och empati.

LITTERATUR

Nakken, C. (2016). Beroendepersonligheten – att förstå beroendeprocessen och tvångsmässigt beteende.

Pedagogkonsult. ISBN 978-91-639-0867-5 (boken finns att låna)

KULTUR OCH MIGRATION

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge en djupare förståelse för migrationens påverkan på samhälle, kultur och individ. Studenterna får kunskap om hur migration påverkar identitet, integration och sociala strukturer, samt hur kulturella möten och mångfald kan hanteras i yrkesrollen som socialpedagog.

Innehållet i kursen kommer att täcka följande områden:

- Kulturmöten & identitet
- Invandringens kris
- Migrationens påverkan på individ och samhälle
- Integrationsprocesser och samhällsstrukturer
- Rasism, fördomar
- Migrationens olika faser
- Familjestrukturer, heder och hedersrelaterat våld

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Migrationens orsaker och konsekvenser – olika faktorer som påverkar människors rörlighet.
- Kultur och identitet i migrationssammanhang – hur migration påverkar individens identitet, tillhörighet och kulturella uttryck.
- Diskriminering och strukturell ojämlikhet – hur rasism, främlingsfientlighet och exkludering kan påverka människors livsvillkor.
- Interkulturell kommunikation – förståelse för kulturmöten, språkbarriärer och strategier för inkluderande bemötande.
- Socialt arbete och professionella bemötandestrategier – hur olika yrkesgrupper kan arbeta för att främja inkludering och jämlikhet i ett mångkulturellt samhälle.
- Kursen ger en bred förståelse av migration ur ett samhälles och individperspektiv.

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- Analysera och förklara migrationens orsaker, processer och konsekvenser ur ett samhälls- och individperspektiv.
- Tillämpa interkulturell kommunikation i möten med människor från olika kulturella och språkliga bakgrunder.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter kursen ska deltagaren ha kompetens att:

- Själständigt och professionellt bemöta människor med olika migrationsbakgrunder på ett respektfullt och etiskt sätt.
- Ta ansvar för att identifiera och motverka diskriminering, rasism och exkludering i olika samhällskontexter.
- Reflektera över sin egen roll och påverkan som socialpedagog i mötet med människor från olika kulturer.

LITTERATUR

Al-Baldawi Riyadh. (2014). Migration och anpassning: den okända resan.
Studentlitteratur ISBN: 9789144096445
En skönlitterär bok om kulturmöten.

MI (Motiverande Intervju)

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en djup förståelse för Motiverande intervju som samtalsmetod för att främja motivation och beteendeförändring. Målet är att utveckla ett empatiskt och personcentrerat förhållningssätt som stärker individens egen drivkraft till förändring.

KUNSKAP

Efter kursen ska deltagaren ha kunskap om:

- Grundprinciperna och teorin bakom MI, inklusive förändringspsykologi och ambivalens.
- MI:s fyra processer: Engagera, Fokusera, Framkalla och Planera.
- Skillnaden mellan MI och traditionell rådgivning.
- Etiska aspekter och evidensbasen för MI inom olika verksamheter.

FÄRDIGHETER

Deltagaren ska kunna:

- Tillämpa MI:s kärnstrategier (öppna frågor, reflektioner, bekräftelser och summeringar).
- Identifiera och förstärka förändringsprat.
- Hantera motstånd på ett konstruktivt sätt.
- Anpassa samtalet utifrån individens beredskap för förändring.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET/KOMPETENS

Deltagaren förväntas:

- Använda MI på ett professionellt och etiskt sätt i mötet med klienter/patienter.
- Bidra till en respektfull och stödjande samtalsmiljö.
- Reflektera över sin egen roll och påverkan i samtalet.

NPF

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en djupgående förståelse för neuropsykiatriska funktionsvariationer och hur man på ett professionellt sätt kan bemöta och stödja personer med dessa diagnoser.

Innehållet i kursen kommer att täcka följande områden:

- Introduktion till neuropsykiatriska funktionsvariationer
- Diagnoser och deras symptom
- LSS-lagen och dess tillämpning
- Låg affektivt bemötande
- Hantering av problemskapande beteende

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha:

- Förståelse för olika neuropsykiatriska diagnoser och deras symptom.

- Kunskap om LSS-lagen och hur den tillämpas i praktiken.
- Insikt i principerna för låg affektivt bemötande och hur dessa kan användas i arbetet.
- Kännedom om strategier för att hantera problemskapande beteende.

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna

- Identifiera och beskriva olika neuropsykiatriska diagnoser och deras symptom.
- Tillämpa kunskap om LSS-lagen i sitt arbete.
- Använda lågaffektivt bemötande i praktiska situationer.
- Utveckla och implementera strategier för att hantera problemskapande beteende.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter kursen förväntas deltagarna:

- Ta ansvar för att kontinuerligt uppdatera sin kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Arbeta självständigt med att stödja personer med neuropsykiatriska diagnoser.
- Visa förmåga att reflektera över och utveckla sitt eget bemötande och stödarbete.

LITTERATUR

Hejlskov, B. (År). *Problemskapande beteende*. Förlag.

SKOLFRÅGOR

SYFTE OCH INNEHÅLL

Denna kurs syftar till att ge socialpedagoger verktyg och kunskaper för att möta och stödja utsatta elever, elever med särskilda undervisningsbehov, samt belysa vikten av förebyggande arbete med alla elever på skolan. Kursen fokuserar också på att förstå bakomliggande orsaker och riskfaktorer för hög frånvaro och arbetet med att vända frånvaro till närvaro.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskaper om:

- Identifiera och förstå utsatthet hos elever.
- Känna till olika typer av särskilda undervisningsbehov och hur man som socialpedagog kan vara ett stöd.
- Förstå och tillämpa förebyggande strategier för att främja en inkluderande skolmiljö.
- Kunskap om samverkan mellan olika professioner inom skolan.
- Förstå bakomliggande orsaker och riskfaktorer för hög frånvaro.
- Känna till metoder för att hjälpa elever tillbaka till skolan och göra skolan meningsfull för alla barn.

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- Identifiera socialpedagogiska stödåtgärder för utsatta elever och elever med särskilda behov.

- Skapa och upprätthålla en trygg och inkluderande skolmiljö.
- Identifiera och hantera riskfaktorer för hög frånvaro.
- Utforma individuella handlingsplaner för att hjälpa elever tillbaka till skolan.
- Anpassa miljön i skolan för att öka motivation och engagemang hos alla elever.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGET

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kompetens att:

- Ta ansvar för att identifiera och stödja utsatta elever och elever med särskilda behov.
- Arbeta självständigt med förebyggande insatser.
- Vara en länk mellan olika professioner.
- Utveckla strategier för att minska frånvaro och stödja elever tillbaka till skolan.
- Arbeta socialpedagogiskt för att skapa en meningsfull och motiverande skolupplevelse för alla elever.

LITTERATUR:

Hemmasittande elever och vägen tillbaka Peter Friberg, Sara Linderdahl m.fl.

KBT

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med denna kurs är att ge deltagarna en grundläggande förståelse för kognitiv beteendeterapi (KBT) och dess tillämpningar. Kursen syftar till att introducera centrala begrepp, teorier och metoder inom KBT.

Introduktion till KBT - Historisk bakgrund och utveckling, grundläggande principer och antaganden. Kognitiva och beteendemässiga teorier, Kognitiva modeller, Beteendemodeller, Inlärningsteori, Emotionsteori, Medveten närvaro (Mindfulness), Acceptans, Validering

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha:

- En grundläggande förståelse för KBT:s historiska utveckling och teoretiska grunder.
- Kännedom om centrala kognitiva och beteendemässiga modeller.
- Förståelse för inlärningsteori, emotionsteori, medveten närvaro, acceptans och validering.

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska deltagarna kunna:

- Tillämpa grundläggande KBT-tekniker som exponering och kognitiv omstrukturering.
- Använda tekniker för medveten närvaro, acceptans och validering.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha utvecklat:

- Förmåga att arbeta självständigt med grundläggande KBT-interventioner.
- Förmåga att kontinuerligt utvärdera och utveckla sin egen professionella kompetens.

LITTERATUR

A. Kåver (2017). *KBT i utveckling*, Andra utgåvan.
Natur & Kultur ISBN: 978-91-27-14744-7

KRIMINOLOGI

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med kursen är att ge deltagarna en fördjupad förståelse för hur samhälleliga, sociala och individuella faktorer påverkar brottslighet och avvikande beteende. Kursen bygger vidare på de sociologiska teorier och begrepp som behandlades under föregående termin och tillämpar dessa inom det kriminologiska området.

Kursen ska förbereda deltagarna för att förstå och analysera kriminalitet och social avvikelse ur ett socialpedagogiskt perspektiv samt reflektera över hur samhället hanterar dessa frågor genom rättssystem, socialt arbete och förebyggande insatser.

Innehållet i kursen omfattar:

- Introduktion till kriminologi och dess relation till sociologi
- Centrala kriminologiska teorier (t.ex. strain-, kontroll- och inlärningsteorier)
- Begreppen brott, norm, avvikelse och social kontroll
- Brottslighetens orsaker och konsekvenser
- Samhällets reaktioner på brott: rättssystem, kriminalvård och sociala insatser
- Förebyggande arbete och återanpassning
- Aktuella samhällsfrågor kopplade till kriminalitet (t.ex. ungdomsbrottslighet, missbruk och gäng)

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha kunskaper om:

- De viktigaste kriminologiska teorierna och hur dessa relaterar till sociologiska perspektiv
- Hur sociala strukturer och livsvillkor påverkar risker för brottslighet och avvikelse
- Samhällets olika sätt att hantera och förebygga kriminalitet
- Aktuella trender och problem inom det kriminologiska området

FÄRDIGHETER

Deltagarna ska utveckla färdigheter i att:

- Analysera och förstå brottslighet ur ett sociologiskt och kriminologiskt perspektiv
- Använda teorier och begrepp för att tolka sociala problem och brottliga handlingar
- Reflektera kring och diskutera etiska frågor inom kriminalitet och socialt arbete
- Tillämpa kriminologisk kunskap i socialpedagogiska sammanhang och yrkesroller
- Samarbeta i gruppdiskussioner kring fallstudier och aktuella samhällsfrågor

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- Ta ansvar för sitt lärande genom aktivt deltagande i kursens aktiviteter
- Arbeta självständigt med litteraturstudier, analyser och reflektioner
- Visa respekt och förståelse för olika perspektiv på brott och straff

- Reflektera över hur egna värderingar påverkar synen på kriminalitet och socialt arbete
- Analysera hur kriminologiska insikter kan användas i framtida yrkespraktik

LITTERATUR

Anderson, F. (2025). *Kriminologins grunder*. Studentlitteratur.

Referenslitteratur: Giddens, A. & Sutton, P. (2021). *Sociologi*. Studentlitteratur.

YRKESROLLEN

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge socialpedagoger en djupare förståelse för hjälparollen och de dynamiker som uppstår i relationen mellan hjälpare och klient. Kursen behandlar maktaspekter i yrkesrollen, kränkningar mot klienter och personal samt betydelsen av självkännedom i hjälparbete.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha:

- Förståelse för hjälparollen och dess betydelse i socialpedagogiskt arbete.
- Kunskap om relationen mellan hjälpare och klient, inklusive maktaspekter och etiska överväganden.
- Insikt i hur kränkningar kan uppstå och hanteras, både mot klienter och personal.
- Fördjupad förståelse för självkännedomens betydelse och hur den påverkar hjälparbetet.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Analysera och reflektera över sin egen roll som hjälpare.
- Identifiera och hantera maktaspekter i relationen med klienter.
- Förebygga och hantera kränkningar i yrkesrollen.
- Använda självkännedom för att förbättra sitt hjälparbete och relationen med klienter.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren kunna:

- Ta ansvar för att reflektera över sin yrkesroll.
- Arbeta självständigt med att identifiera och hantera maktaspekter och kränkningar i sitt arbete.
- Visa självständighet i att använda självkännedom för att förbättra sitt hjälparbete och relationen med klienter.

LITTERATUR: Meddelas före kursstart

BEHANDLINGSARBETE, FÖRDJUPNING

SYFTE OCH INNEHÅLL

Att ge deltagaren en fördjupad inblick i en specifik behandlingsmetod och i detta fall

Återfallsprevention (ÅP). Att förstå författarnas syn på återfall som en del av en förändringsprocess snarare än ett misslyckande. Att utrusta deltagarna med kunskaper och färdigheter att använda i mötet med den enskilde i en behandlingssituation.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Vad återfall innebär
- De moment och verktyg som en kurs i ÅP har.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Vägleda en person med beroende till ökad kunskap om sitt beroende
- Delge användbara verktyg för att förebygga/förhindra återfall

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Bemöta personer med beroendeproblematik med en ökad förståelse och empati.
- Kunna avgöra vilka behandlingsverktyg som passar när, i mötet med personer med beroendeproblematik

LITTERATUR

Ortiz, L. & Wirbing, P. (2023). Återfallsprevention utifrån KBT och MI. Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-15312-4

EGENVÅRD I SOCIALT ARBETE

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en djupare förståelse för vikten av egenvård inom socialt arbete. I kursen diskuteras olika metoder för att hantera stress, förebygga utbrändhet och främja psykisk och fysisk hälsa. I kursen diskuteras också innebörden av

- utmattningssyndrom
- sömn
- den friska arbetsplatsen
- empatitrötthet och sekundärtraumatisering

Innehållet inkluderar föreläsningar, praktiska övningar och diskussioner kring egenvårdsstrategier.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagarna ha:

- Förståelse för de vanligaste orsakerna till stress och utbrändhet inom socialt arbete.
- Kunskap om olika egenvårdsmetoder och hur de kan tillämpas i vardagen och i yrkeslivet som socialpedagog

- Insikt i hur egenvård påverkar arbets kvalitet och klientbemötande.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Identifiera tidiga tecken på stress och utbrändhet hos sig själva och kollegor.
- Använda olika metoder för stresshantering.
- Utveckla och implementera en personlig egenvårdsplan.
- Inse betydelsen av att vårda det egna livet.
- Medvetandegöra det känslomässiga slitaget i yrket.
- Inse betydelsen av att få handledning.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren kunna:

- Ta ansvar för sin egen hälsa och välbefinnande genom att aktivt tillämpa egenvårdsstrategier.
- Visa självständighet i att söka stöd och resurser vid behov.
- Bidra till en hälsosam arbetsmiljö genom att främja egenvård bland kollegor och i organisationen.

LITTERATUR

Krauklis M. (2003). Utbrändhet den nya folksjukdomen.
Bokförlaget Robert Larson AB. ISBN: 9789151403403

VETENSKAPLIGT SYNSÄTT, METOD OCH FÖRDJUPNINGSARBETE

SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med kursen är att deltagaren får grundläggande kunskap om vetenskapsteori och vetenskaplig metod för att kunna tillgodogöra sig akademisk litteratur och forskningsartiklar relaterat till socialt arbete. Syftet är också att utifrån förvärvad kunskap planera och genomföra ett fördjupningsarbete med källhantering och källkritik.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Grundläggande vetenskapliga begrepp och metoder
- Forskningsetiska frågeställningar
- Kunskap om hur man formulerar forskningsfrågor och hypoteser
- Insikt i hur man genomför en litteraturgenomgång och kritiskt granska källor
- Evidensbaserat socialt arbete

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Använda kvalitativa forskningsmetoder
- Planera och genomföra ett eget fördjupningsarbete med utgångspunkt från en problemformulering
- Kritiskt granska källor och kunna hänvisa korrekt till dem

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Självständigt söka, tillgodogöra sig och tillämpa vetenskaplig information
- Kritiskt granska källor

LITTERATUR

Akterin, A. (2023). Socialt arbete i samhället. Komlitt. (kap. 4) ISBN 978-91-7251-264-1
Forsell, J. (2017). Sociologisk metod. Gleerup. (kap. 9) ISBN 978-91-40-69559-8

HVB

SYFTE OCH INNEHÅLL

Kursen syftar till att ge deltagarna en fördjupad förståelse för hur ett HVB (hem för vård eller boende) fungerar i praktiken – både utifrån lagstiftning, socialpedagogiskt arbete och organisatoriska förutsättningar. Fokus ligger på att kombinera teoretisk kunskap med praktiska färdigheter och ett reflekterande förhållningssätt.

Deltagarna arbetar med att analysera olika typer av HVB-verksamheter och får även själva utforma ett eget HVB-hem utifrån givna ramar. Det egna HVB-projektet presenteras skriftligt och muntligt, och deltagarna ger och tar emot kamratrespons utifrån pedagogiska och yrkesmässiga kriterier.

Undervisningen bygger på föreläsningar, arbete med facklitteratur (HVB-hem i praktiken), diskussioner, eget projektarbete samt reflektion kring socialpedagogens roll i HVB-miljöer.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Vad ett HVB är och vilka typer av målgrupper som kan bo där.
- Lagar och föreskrifter som styr HVB-verksamhet, inklusive SoL och LVU.
- Hur ett HVB organiseras och bemannas – roller, rutiner och ansvar.
- Vardagligt och behandlande arbete på HVB, inklusive dokumentation och genomförandeplaner.
- Risker, utmaningar och etiska dilemman i HVB-verksamhet.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Beskriva hur ett HVB kan planeras, organiseras och ledas.
- Tillämpa socialpedagogiskt tänkande i utformningen av ett HVB.
- Arbeta fram ett eget förslag på HVB-verksamhet utifrån en given målgrupp.
- Argumentera för val av arbetssätt, struktur, metoder och bemötande i sitt HVB-projekt.
- Ge och ta emot konstruktiv feedback på andras verksamhetsidéer.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Reflektera över sin roll och sitt ansvar som socialpedagog i HVB-miljöer.
- Agera professionellt i relation till ungdomars, barns eller vuxnas behov av trygghet, struktur och bemötande.
- Göra medvetna val kring insatser, rutiner och ledarskap i institutionsliknande miljöer.
- Identifiera etiska och praktiska utmaningar i institutionsvård och reflektera kring hur dessa kan hanteras.
- Bidra till utveckling av kvalitet, delaktighet och trygghet i HVB-verksamhet.

LITTERATUR

Giselsson, E., Degner, J. & Wassberg, A. (2021). HVB – hem i praktiken. Studentlitteratur. ISBN 9789144140070

NATIONELLT/INTERNATIONELLT PERSPEKTIV

SYFTE

Syftet med kursen är att ge deltagaren en fördjupad förståelse för hur socialt arbete, med särskilt fokus på behandlingsarbete, bedrivs i olika kontexter – både nationellt och internationellt. Kursen ska bredda perspektivet och skapa insikt om olika metoder, strukturer och kulturella förhållningssätt inom socialt arbete.

Kursen omfattar följande huvudområden:

- Planera och genomföra en studieresa eller studiebesök nationellt eller internationellt inom socialt arbete.
- Få en inblick i och jämföra olika perspektiv på socialt arbete utanför det egna närområdet.
- Reflektera över likheter och skillnader i insatser, metoder och värdegrund.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska deltagaren ha kunskap om:

- Vilka insatser som erbjuds nationellt och internationellt, utanför den egna bosättningskommunen.
- Olika stöd-, behandlings- och skadereducerande insatser som används i olika länder eller regioner.
- Hur lagstiftning, kultur och samhällsstruktur påverkar socialt arbete i olika kontexter.

FÄRDIGHETER

Efter kursen ska deltagaren kunna:

- Planera och genomföra en studieresa eller ett studiebesök med tydligt syfte.
- Samla in, analysera och dokumentera information om socialt arbete i den aktuella kontexten.
- Jämföra och kritiskt reflektera över olika arbetssätt och metoder.

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET/KOMPETENS

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna agera självständigt och ansvarsfullt inom sitt yrkesområde genom att:

- Bedöma relevansen av olika metoder och insatser i förhållande till den egna yrkesrollen.

- Reflektera över etiska och kulturella aspekter vid möten med olika verksamheter och målgrupper.

NÄTVERK OCH FAMILJ

SYFTE

Kursen syftar till att ge deltagarna en fördjupad förståelse för hur sociala nätverk och familjestrukturer påverkar individers livsvillkor, relationer och samhällsdeltagande. Fokus ligger på både teoretiska perspektiv och praktiska tillämpningar.

KUNSKAPER

Efter avslutad kurs ska studenten ha:

- Förståelse för centrala teorier om sociala nätverk och familjesystem
- Kunskap om familjens roll i olika kulturella och samhälliga kontexter
- Insikt i hur nätverk påverkar individens välbefinnande, utveckling och sociala inkludering
- Kännedom om metoder för kartläggning och analys av nätverk

FÄRDIGHETER

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- Identifiera och analysera olika typer av nätverk och familjestrukturer
- Tillämpa metoder för att kartlägga och stärka nätverk i praktiskt arbete
- Reflektera över och hantera utmaningar i familjestrukturer, såsom separation, migration och generationsskillnader
- Genomföra praktiska övningar med fokus på nätverk och familj

ANSVAR OCH SJÄLVSTÄNDIGHET

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- Själständigt värdera och kritiskt reflektera över nätverkens och familjens betydelse för individ och samhälle
- Ta ansvar för att tillämpa kunskaper och färdigheter i professionella sammanhang
- Visa förmåga att arbeta både självständigt och i grupp med komplexa frågeställningar kring nätverk och familj
- Utveckla ett etiskt förhållningssätt i mötet med familjer och nätverk

LITTERATUR

Material ges under kursen.